

ÜMUMİ MƏLUMAT	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	Psixoloqların peşə etikası, PSYC435, 3 KU (6 AKTS)
	Departament	Psixologiya
	Proqram (bakalavr, magistr)	Bakalavr
	Tədris semestri	Yaz, 2023
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Xudaverdi Məmmədov
	E-mail:	mxudaverdi@gmail.com
	Telefon:	
	Mühazirə otağı/Cədvəl	
	Məsləhət saatları	Dərstdən sonra
Tədris dili	Azərbaycanca	
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Seçmə	
Dərslilər və əlavə ədəbiyyat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Funda O. (2012). Psikoloqlar İçin Etik İlk evel Kurallar. Kuzey Kıbrıs: Doğu Akdeniz Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık Rehberlik ve Araştırma Merkezi. 2. Samuel J. Knapp, Leon D. Vande Creek. Psikoloqlar İçin Praktiki Etik. İngilis dilindən tərcümə. 2010, 202 s. 3. Aysin T. Ç (2010) Psikolojide Etik İlkeler Ders Notu, İstanbul. 4. Knapp, S. J., & Vandecreek, L. D. (2010). Psikoloqlar İçin Mesleki Etik. Ankara: Mentis Yayıncılık. 5. Samuel J. K & Leon D. V. C. (2010). Psikoloqlar İçin Pratik Etik. Ankara : Mentis Yayıncılık 6. Türk Psikoloqlar Derneği Etik Yönetmeliği (2004). Ankara: Türk Psikoloqlar Derneği Yayınları. 7. Bilimsel Araştırmada Etik ve Sorunlar (2002). Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları, Ankara. 8. David W. Martin. Doing psychology experiments. Fifth edition. Wadsworth. 2000. 9. Ford, G. G. (2000). Ethical Reasoning In The Mental Health Professions. New York: CRC Press. 10. Bersoff, D. N. (2006). Ethical Conflicts In Psychology. Washington: American Psychological Association. 	
Tədris metodları	Mühazirə	+
	Qrup müzakirəsi	+
	Praktiki tapşırıqlar	+

	Praktiki məsələnin təhlili	+	
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Aralıq imtahanı	8 ci həftə	30
	Fəallıq (Dərs zamanı keçilmiş mövzular haqqında öyrəndiklərini izah edən, sual-cavab prosesində aktiv olanlar)	Semestr boyu	5
	Tapşırıqlar və testlər (Verilən ev tapşırıqlarını yerinə yetirən, dərslərin mövzusu haqqında əsas və əlavə ədəbiyyatı oxuyaraq dərs zamanı çatdırırlar) (Final imtahanına qədərki müddət nəzərdə tutulur.)	Aprel ayı	10
	Davamiyyət (Universitet tərəfindən müəyyən olunan qayıb limitini keçməyən tələblər tam bal ilə qiymətləndiriləcək)	Semestr boyu	5
	Qrup müzakirəsi	Semestr boyu	10
	Final imtahanı	iyun	40
	Yekun		100
	Kursun təsviri	Bu dərs çərçivəsində peşə etikasını ilə bağlı əsas anlayışlar və prinsiplər, peşə etikasının əhəmiyyəti, psixologiya sahəsində vəzifə və məsuliyyətləri tənzimləyən qanun və qaydalar, psixoloqların müraciət edən/pasiyent hüquq və öhdəlikləri, nümunəvi keyslər (case study) və tətbiq araşdırmaları və təcrübələri, peşə etikasını və etikaya uyğun qərar vermə prosesi izah edilir.	
Kursun məqsədləri	Bu kursun məqsədi tələbələrə peşə etikasının əsasları haqqında ilkin anlayışlar qazandırmaq, Türk Psixoloqlar Dərnəyi və Amerikan Psixoloqlar Assosiasiyasının müəyyən etdiyi meyarlara uyğun olaraq psixologiyadakı etik prinsipləri tanıtmaları və nəzərdən keçirmək, praktikada qarşıya çıxacaq problemləri həll etmək, nəzəri bilik və tətbiqləri təmin etməkdir, etik dilemmalara qərar vermək və effektiv həll yollarını tapmaq və tələbələrə bu məsələlərə hazırlamaqdır. Bu məqsədlə psixoterapiyada etika anlayışı, TPD və APA-nın etik prinsipləri, peşəkar səriştə, elmi araşdırma, psixoloji qiymətləndirmə və etik prinsiplər kimi bəzi əsas məsələlər müzakirə olunacaq.		
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	<ol style="list-style-type: none"> 1. Əxlaq anlayışları və etik prinsipləri mənimsəmək. 2. Beynəlxalq psixoloqlar assosiasiyalarının etik prinsiplərini və o cümlədən ölkəmizdə qanunvericilikdə yer alan psixoloqlar üçün qanunu bilmək 3. Etik prinsiplər və qanunlar arasında oxşar və fərqli tərəfləri analiz etmək , 4. Etik dilemmalar və peşə icrası zamanı yaranan çətin situasiyalarda effektiv etik həll yollarını hazırlaya bilmək. 		

	Peşə etikasını nədir? sualını cavablandıracaq Psixoloq olaraq peşə etikasını çərçivəsində öz fəaliyyətlərinin tənzimləməyi bacaracaq. Psixoloji xidmət göstərən və eksperimental tədqiqat apararkən peşə etikasının şərtlərinə əməl edə biləcəklər. Peşə etikasına bələd olmaq psixoloqların məsuliyyət hissini və peşəkarlıq səviyyəsini artıracaq eyni zamanda pasiyentə daha keyfiyyətli xidmət göstərmələrinə kömək edəcəkdir. Ümumilikdə isə psixoloqlarda psixoloji xidmət mədəniyyəti yüksələcək və bu da nəticə etibarlı ilə ölkəmizdə praktik psixologiyasını inkişafına təkan verəcəkdir		
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	Tələbələrə dərslər hazırlıqlı gəlməsi gözlənilir. Dərsdə keçirilən mövzu ilə əlaqədar hissələri izah etmək, verilən ədəbiyyatı oxumaq, mövzu ilə əlaqədar suallara cavab vermək lazımdır. Qrup içi müzakirələrdə fəal iştirak etmək, verilən tapşırıqları yerinə yetirmək əsasdır. Aralıq və final imtahanında köçürmək qadağandır. Köçürən tələbələrin nəticələri ləğv olunur. Tələbələrin sinifdə etik olmayan müzakirə və davranışları qəti qadağandır.		
Cədvəl (dəyişdirilə bilər)			
HƏFTƏ	TARİX (PLANLAŞDIRILMIŞ)	FƏNNİN MÖVZULARI	DƏRSLİK/TAPŞIRIQLAR
1	13.02.2023	Əxlaq fəlsəfəsi və etika anlayışına giriş. Etik prinsiplərin inkişafı.	Samuel J. K & Leon D. V. C. (2010) Psixoloqlar İçin Pratik Etik. Ankara : Mentis Yayıncılık
2	20.02.2023	Etik mövzular üzərində tənqidi düşünmək; tənzimləyici və pozitiv etik.	Ford, G. G. (2000). Ethical Reasoning In The Mental Health Professions. New York: CRC Press.
3	27.02.2023	Psixoloqların kafiliyi və elmi yetkinlik, yaralı olmaq və zərər verməmək	Samuel J. K & Leon D. V. C. (2010) Psixoloqlar İçin Pratik Etik. Ankara : Mentis Yayıncılık
4	06.03.2023	Ölçmə qiymətləndirmə və Müdaxilə etmə	Samuel J. K & Leon D. V. C. (2010) Psixoloqlar İçin Pratik Etik. Ankara : Mentis Yayıncılık
5	13.03.2023	Psixoterapiyada etik prinsiplər	Samuel J. K & Leon D. V. C. (2010) Psixoloqlar İçin Pratik Etik. Ankara : Mentis Yayıncılık
6	20.03.2023	Bayram	
7	27.03.2023	Həmkarlar ilə münasibətlər	Samuel J. K & Leon D. V. C. (2010) Psixoloqlar İçin Pratik Etik. Ankara : Mentis Yayıncılık

8	03.04.2023	Tədqiqatlar, elmi nəşrlər və verilən təlimlər	Samuel J. K & Leon D. V. C. (2010) Psixoloqlar İçin Pratik Etik. Ankara : Mentis Yayıncılık
9	10.04.2023	Aralıq imtahanı	
10	17.04.2023	İctimai məsuliyyət və internet məkanında psixoloji xidmətlər zamanı etik	Samuel J. K & Leon D. V. C. (2010) Psixoloqlar İçin Pratik Etik. Ankara : Mentis Yayıncılık
11	24.04.2023	Ədliyyə orqanlarında psixoloji iş və hüquqi etik	Samuel J. K & Leon D. V. C. (2010) Psixoloqlar İçin Pratik Etik. Ankara : Mentis Yayıncılık
12	01.05.2023	Etik qərar vermə prosesi I, II.	Samuel J. K & Leon D. V. C. (2010) Psixoloqlar İçin Pratik Etik. Ankara : Mentis Yayıncılık
13	08.05.2023	Məxfilik qeydlərinin qorunması və etik; təhlükəli müraciət edənlər / pasiyentlər və etik	Samuel J. K & Leon D. V. C. (2010) Psixoloqlar İçin Pratik Etik. Ankara : Mentis Yayıncılık
14	15.05.2023	Azərbaycan Respublikasında Psixoloqlar üçün qanun ilə Dünya təcrübəsində etik prinsiplərin oxşar və fərqliliyi	Samuel J. K & Leon D. V. C. (2010) Psixoloqlar İçin Pratik Etik. Ankara : Mentis Yayıncılık
15	22.05.2023	Etik problemlər yaşamış keyslər	Samuel J. K & Leon D. V. C. (2010) Psixoloqlar İçin Pratik Etik. Ankara : Mentis Yayıncılık
16	29.05.2023	Film üzərindən etik problemlərinin təhlili	Samuel J. K & Leon D. V. C. (2010) Psixoloqlar İçin Pratik Etik. Ankara : Mentis Yayıncılık
		Final	